

BÀI GIẢNG: TÂY TIẾN – TIẾT 1
Môn: Ngữ Văn - Lớp : 12
GIÁO VIÊN: PHẠM THỊ THU PHƯƠNG

I. Giới thiệu tác giả, tác phẩm

1. Tác giả:

- Quang Dũng (1921 – 1988), tên khai sinh là Bùi Đình Diệm
- Quê quán: huyện Đan Phượng, nay thuộc Hà Nội
- Là một nghệ sĩ đa tài (làm thơ, viết văn, vẽ tranh, soạn nhạc) nhưng trước hết là một nhà thơ
- Hồn thơ phóng khoáng, hồn hậu, lãng mạn và tài hoa
- Được truy tặng Giải thưởng Nhà nước về văn học nghệ thuật 2001

2. Tác phẩm

- Hoàn cảnh sáng tác: sáng tác cuối năm 1948, tại Phù Lưu Chanh, khi rời xa đơn vị cũ chưa lâu
- Vị trí: là bài thơ tiêu biểu cho đời thơ Quang Dũng, thể hiện sâu sắc phong cách nghệ thuật của nhà thơ
- Xuất xứ: in trong tập “Mây đầu ô” (1986)
- Tây Tiến: đơn vị quân đội – nhiệm vụ, địa bàn, thành phần, điều kiện chiến đấu, tinh thần

3. Bố cục

Đoạn 1: Những cuộc hành quân gian khổ của đoàn quân Tây Tiến giữa khung cảnh miền Tây hùng vĩ, hoang sơ và dữ dội

Đoạn 2: Những kỉ niệm đẹp về tình quân dân trong đêm liên hoan

Đoạn 3: Chân dung người lính Tây Tiến

Đoạn 4: Lời thề gắn bó với Tây Tiến và miền Tây

II. Phân tích

1. Đoạn 1

*2 câu thơ đầu tiên “Sông Mã xa rồi Tây Tiến ơi! / Nhớ về rừng núi nhớ chơi vơi”

- Tiếng gọi tha thiết “Tây Tiến ơi”

-> tình cảm sâu nặng

- Nhắc tên con “sông Mã” đầu tiên trong nỗi nhớ

-> người bạn thân thiết, chứng nhân

- Điệp từ “nhớ” -> tô đậm nỗi nhớ “rừng núi” trào dâng là cảm xúc chủ đạo

- Từ láy “chơi vơi” -> diễn tả nỗi nhớ trong cảm giác chông chênh, hẫng hụt

=> Nỗi nhớ dẫn đường cho những hồi tưởng về một thời Tây Tiến

*Một thời Tây Tiến

- Cung đường Tây Tiến mở ra theo chiều không gian

+ Những địa danh xa lạ: Sài Khao, Mường Lát, Pha Luông... gợi sự heo hút, hoang vắng

+ “Sương lấp” sương núi dày đặc -> lạnh buốt và nguy hiểm

+ Dốc:

++ Từ láy: khúc khuỷu, thăm thẳm, heo hút

++ Nhịp ngắt 4/3

++ Con số ước lệ được lặp lại “ngàn thước”

++ Thanh Trắc liên tiếp

+ “Mưa xa khơi”: mưa nguồn chớp bể

- Cung đường Tây Tiến mở ra theo chiều thời gian:

+ Từ láy hoàn toàn: *chiều chiều, đêm đêm* -> triền miên, thường trực

+ “Chiều chiều” là “thác gầm thét” -> uy hiếp

+ “Đêm đêm” là “cọp trên người” -> đe dọa tính mạng

=> Đầy đủ núi cao, vực sâu, dốc thẳm, mưa rừng, sương núi, thác gầm, cọp dữ “Thục đạo chi nan, nan vu thương thanh thiên” (Lí Bạch)

- Người lính Tây Tiến dũng cảm, can trường

+ Gian khổ, hi sinh:

Anh bạn dãi dầu không bước nữa

Gục lên súng mũ bỏ quên đời

+ Hồn nhiên, tinh nghịch, lạc quan:

Heo hút cồn mây súng ngửi trời

+ Bay bổng, lãng mạn:

“Mường Lát hoa về trong đêm hơi”

“Nhà ai Pha Luông mưa xa khơi”

Nghệ thuật vẽ mây nảy trăng, thi trung hữu nhạc.